

Αγίου Θεοφάνους του Εγκλείστου
ΓΙΑΤΙ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΖΕΙ ΜΕ ΤΟΥΣ
ΚΑΙΡΟΥΣ

Έφθασε στ' αυτιά μου ότι, καθώς φαίνεται, θεωρείτε τα κηρύγματά μου πολύ αυστηρά και πιστεύετε ότι σήμερα κανένας δεν θα έπρεπε να σκέπτεται έτσι, κανένας δεν θα έπρεπε να ζη έτσι και επομένως κανένας δεν θα έπρεπε να διδάσκει έτσι. Οι καιροί έχουν αλλάξει!

Πόσο χάρηκα που το άκουσα. Αυτό σημαίνει ότι ακούτε προσεκτικά ό,τι λέγω, και όχι μόνο ακούτε, αλλά και είστε διατεθειμένοι να το τηρήσετε. Τι περισσότερο θα μπορούσαμε να επιθυμήσουμε εμείς που κηρύττουμε όπως

διαταχθήκαμε και όσα διαταχθήκαμε;

Ανεξάρτητα από όλα αυτά, με κανένα τρόπο δεν μπορώ να συμφωνήσω με την γνώμη σας και το θεωρώ καθήκον μου να την σχολιάσω και να την διορθώσω. Διότι - μολονότι ίσως είναι παρά την θέληση και την πεποίθησή σας - προέρχεται από αμαρτωλή πηγή, σαν να μπορούσε ο Χριστιανισμός να μεταβάλλει τα δόγματά του, τους κανόνες του, τις αγιαστικές του τελετουργίες, για να ανταποκριθεί στο πνεύμα κάθε εποχής και προσαρμοσμένος στα μεταβλητά γούστα των υιών του αιώνας τούτου, να μπορούσε να προσθέσει ή να αφαιρέσει κάτι.

Κι' όμως δεν είναι έτσι. Ο Χριστιανισμός πρέπει να παραμείνει αιώνια αμετάβλητος, χωρίς καθόλου να εξαρτάται ή να κατευθύνεται από το πνεύμα της εκάστοτε εποχής. Αντίθετα ο ίδιος ο Χριστιανισμός είναι διωρισμένος να κυβερνά και να διοικεί το πνεύμα του αιώνας για καθένα που υπακούει στις νουθεσίες του. Για να σας πείσω στο εν λόγω ζήτημα, θα σας αναφέρω μερικές σκέψεις για να τις μελετήσετε.

Κάποιοι είπαν πως η διδασκαλία μου είναι αυστηρή. Κατ' αρχήν η διδασκαλία μου δεν είναι δική μου, ούτε θα έπρεπε να είναι. Από αυτή την ιερή θέση κανείς δεν πρέπει ούτε μπορεί να κηρύττει δικιά του διδασκαλία. Αν λοιπόν εγώ ή κάποιος άλλος τολμήσει ποτέ να το κάνει, μπορείτε να μας βγάλετε εκτός Εκκλησίας.

Εμείς κηρύττουμε την διδασκαλία του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού, των αγίων Αποστόλων του και της Αγίας Εκκλησίας που κατευθύνεται από το άγιο Πνεύμα. Συνάμα φροντίζουμε με κάθε δυνατό τρόπο να

διατηρήσουμε την διδασκαλία αυτή ακεραία κα απαραβίαστη στον νου και στην καρδιά σας. Παρουσιάζουμε κάθε σκέψη και χρησιμοποιούμε κάθε λέξη με πολλή προσοχή, για να μη σκιάσουμε με κανένα τρόπο αυτή την λαμπρή και θεία διδασκαλία. Κανείς δεν μπορεί να πράξει διαφορετικά.

Ένας τέτοιος νόμος που καθορίζει το κήρυγμα του καθενός στην Εκκλησία να είναι θεόπεμπτο, καθιερώθηκε από την δημιουργία του κόσμου κι' έτσι πρέπει να παραμείνη ισχύον ως το τέλος του κόσμου. Ο Προφήτης Μωυσής μετά την παράδοσι των εντολών του ίδιου του Θεού στον Ισραηλιτικό λαό, κατέληξε στα εξής: «Ου προσθήσετε προς το ρήμα ο εγώ εντέλλομαι υμίν, και ουκ αφελείτε απ' αυτού, φυλάσσεσθε τας εντολάς Κυρίου του Θεού ημών, όσα εγώ εντέλλομαι υμίν σήμερον» (Δευτ. 4,2).

Αυτός ο νόμος της σταθερότητας είναι τόσο αμετάβλητος, ώστε ο ίδιος ο Κύριος και Σωτήρας μας, όταν δίδασκε το λαό στο όρος είπε: «Μη νομίσητε ότι ήλθον καταλύσαι τον νόμον η τους προφήτας, ουκ ήλθον καταλύσαι, αλλά πληρώσαι. Αμήν γαρ λέγω υμίν, έως αν παρέλθη ο ουρανός και η γη, ιώτα εν η μία κεραία ου μη παρέλθη από του νόμου, έως αν πάντα γένηται» (Ματθ. 5, 17-18).

Έπειτα έδωσε το ίδιο κύρος στην δική του διδασκαλία, πριν ερμηνεύση τις εντολές στο πνεύμα του ευαγγελίου, με το να προσθήση: «Ός αν ουν λύση μίαν των εντολών τούτων των ελαχίστων και διδάξη ούτω τους ανθρώπους, ελάχιστος κληθήσεται εν τη βασιλεία των ουρανών» (Ματθ. 5,19).

Αυτό σημαίνει πως καθένας που ερμηνεύει λανθασμένα τις εντολές του Θεού και μειώνει το κύρος τους, θα είναι απόκληρος στην μέλλουσα ζωή. Έτσι είπε στην αρχή του κηρύγματός του. Το ίδιο διαβεβαίωσε και στον άγιο Ιωάννη τον Θεολόγο, τον θεατή των αρρήτων αποκαλύψεων, στον οποίο περιέγραψε την τελική κρίσι του κόσμου και της Εκκλησίας, αναφέροντας στην Αποκάλυψη: «Μαρτυρώ εγώ παντί τω ακούοντι τους λόγους της προφητείας του βιβλίου τούτου. Εάν τις επιθή επί ταύτα, επιθήσει ο Θεός επ' αυτόν τας πληγάς τας γεγραμμένας εν τω βιβλίω τούτω, και εάν τις αφέλη από των λόγων του βιβλίου της προφητείας ταύτης, αφελεί ο Θεός το μέρος αυτού από του ξύλου της ζωής και εκ της πόλεως της αγίας, των γεγραμμένων εν τω βιβλίω τούτω» (Αποκ. 22, 18-19).

Για όλο το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την πρώτη παρουσία του στον κόσμο μέχρι την δευτέρα του παρουσία, ο Χριστός έδωσε στους αγίους Αποστόλους και στους διαδόχους τους τον παρακάτω νόμο: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα έθνη... διδάσκοντες αυτούς τηρείν πάντα όσα ενετειλάμην υμίν» (Ματθ. 28, 19-20).

Τούτο σημαίνει να διδάσκετε όχι ό,τι κάποιος άλλος θα ήταν δυνατόν να σκεφθή, αλλά ό,τι εγώ παρήγγειλα, και τούτο μέχρι το τέλος του κόσμου. Και συμπληρώνει: «Και ιδού εγώ μεθ' υμών ειμί πάσας τας ημέρας, έως της συντελείας του αιώνος. Αμήν» (Ματθ. 28, 20).

Οι Απόστολοι έλαβαν αυτόν τον νόμο και θυσίασαν την ζωή τους για να τον τηρήσουν. Και σε αυτούς που ήθελαν να τους υποχρεώσουν να μη κηρύττουν όσα κηρύττουν επ' απειλή τιμωρίας και θανάτου, τους απαντούσαν: «Ει δίκαιόν

εστιν ενώπιον του Θεού υμών ακούειν μάλλον η του Θεού, κρίνατε. Ου δυνάμεθα γαρ ημείς α είδομεν και ηκούσαμεν μη λαλείν» (Πραξ. 4, 19-20).

Ο σαφής αυτός νόμος παραδόθηκε από τους Αποστόλους στους διαδόχους τους, έγινε αποδεκτός από τους δευτέρους και έχει ισχύ διαχρονική στην Εκκλησία του Θεού. Εξ αιτίας του νόμου τούτου η Εκκλησία είναι ο στύλος και η βάση της αληθείας. Βλέπετε λοιπόν τι απαραβίαστη σταθερότητα έχει; Μετά από αυτό, ποιος θα είναι τόσο θρασύς να αγγίξη πεισματικά η να κουνήσει οτιδήποτε στο χριστιανικό δόγμα και νόμο;

Ακολουθως ακούστε τι αναφέρεται στον Προφήτη Ιεζεκιήλ που επί επτά ημέρες βρισκόταν σε έκστασι προσευχής και μετά από επτά ημέρες άκουσε το λόγο του Κυρίου: «Υιέ ανθρώπου, σκοπόν δέδωκά σε τω οίκω Ισραήλ, και ακούση εκ στόματός μου λόγον» (Ιεζ. 3,17), και διακήρυξε στο λαό. Να ο νόμος για σένα! Αν δης έναν άνομο που διαπράττει ανομία και δεν του πης: άφησε την ανομία σου και άλλαξε δρόμο, «ο άνομος εκείνος εν τη αδικία αυτού αποθανείται, και το αίμα αυτού εκ της χειρός σου εκζητήσω» (Ιεζ. 3,18). Αντιθέτως, αν διακηρύξης στον άνομο ότι θα πρέπει να ξεφύγη από την άνομη οδό του και αυτός δεν ξεφύγη, τότε εκείνος ο άνομος θα πεθάνη στην ανομία του, ενώ εσύ θα σώσης την ψυχή σου. Παρόμοια αν δης ένα δίκαιο που αρχίζει να κλονίζεται στην αρετή του και δεν τον στηρίξης και δεν φροντίσης να τον φέρης στον ίσιο δρόμο με τα λόγια σου, τότε εκείνος ο δίκαιος επειδή αμάρτησε, θα πεθάνη στις αμαρτίες του, αλλά την ψυχή του θα ζητήσω από τα χέρια σου που δεν τον στηρίξεις. Αν όμως προειδοποιήσης τον δίκαιο ότι δεν πρέπει να αμαρτάνη και αυτός παύση να αμαρτάνη, τότε ο δίκαιος θα ζήσει κι' εσύ θα σώσης την ψυχή σου (Βλ. Ιεζ. 3, 19-21)

Τι αυστηρός νόμος! Κι' όμως ακούγεται στις συνειδήσεις όλων των ποιμένων κατά την εκλογή και χειροτονία τους, όταν ένας βαρύς ζυγός τίθεται πάνω τους, η διαποίμανσις του ποιμνίου του Χριστού που Εκείνος τους το εμπιστεύθηκε, μικρό η μεγάλο. όχι μόνο να το διαποιμάνουν, αλλά και να το διατηρήσουν. Πως θα μπορούσε κανείς να είναι τόσο θρασύς, που να διαστρέψη τα πάντα στο νόμο του Χριστού, όταν αυτό συνεπάγεται καταστροφή και στους δύο, ποιμένες και ποίμνιο;

Αν η σωστική δύναμις της διδασκαλίας εξαρτιόταν από την γνώμη μας πάνω σ' αυτήν και την συναίνεσί μας σ' αυτήν, τότε θα είχε νόημα το να συλλάβη κάποιος άνθρωπος στο νου του να ανοικοδομήση τον Χριστιανισμό σύμφωνα με τις ανθρώπινες αδυναμίες η τις αξιώσεις της εποχής και να τον προσαρμόση κατά τους πόθους της αμαρτωλής του καρδιάς. Μα η σωστική δύναμις του χριστιανικού νόμου δεν εξαρτάται καθόλου από μας, αλλά από το θέλημα του Θεού, από το γεγονός ότι ο ίδιος ο Θεός καθιέρωσε επακριβώς την ακριβή οδό της σωτηρίας. Έξω από αυτήν δεν υπάρχει άλλη οδός, ούτε θα μπορούσε να υπάρξη. Συνεπώς καθένας που διδάσκει με οποιονδήποτε διαφορετικό τρόπο, σημαίνει πως παρεκκλίνει από την αληθινή οδό και καταστρέφει τον εαυτό του και σας. Τι λογική υπάρχει σ' αυτό;

Προσέξατε πόσο αυστηρή κρίσις ελέχθη, όταν κάτι παρόμοιο συνέβη στο έθνος του Ισραήλ κατά τα δύσκολα χρόνια της αιχμαλωσίας του. Μερικοί Προφύτες από οίκτο για τους βασανισμένους και τους αρρώστους μιλούσαν στο λαό όχι

όπως ο Κύριος παρήγγειλε, αλλά όπως η καρδιά τους τους υπαγόρευε. Γι' αυτούς ο Κύριος έδωσε τις εξή διαταγές στον Ιεζεκιήλ: «Και συ, υιέ ανθρώπου, στήριξον το πρόσωπόν σου επί τας θυγατέρας του λαού σου τας προφητευσάσας από καρδιάς αυτών και προφήτευσον επ' αυτάς και ερείς, τάδε λέγει Κύριος, ουαί ταις συρραπτούσαις προκεφάλαια υπό πάντα αγκώνα χειρός και ποιούσαις επιβόλαια επί πάσαν κεφαλήν πάσης ηλικίας του διαστρέφειν ψυχάς» (Ιεζ. 13. 17-18).

Τούτο σημαίνει: Αλλοίμονο σε κείνους που διατάζουν κάθε είδος ιδιαιτέρας μεταχειρήσεως και προτείνουν τέτοια μαλθακή αγωγή, ώστε κανείς να μην αισθάνεται την παραμικρή δυσαρέσκεια, ούτε από τους επάνω ούτε από τους κάτω, αδιαφορώντας εάν τούτο είναι για την σωτηρία η την καταστροφή, ευάρεστο η αποκρουστικό στο Θεό. Αλλοίμονο σsmall' αυτούς, διότι «τάδε λέγει Κύριος...τα προσκεφάλαια υμών και επιβόλαια», δηλαδή την μελιστάλακτη και παρήγορη διδασκαλία σας, «εφ α υμείς εκεί συστρέφετε ψυχάς», θα διαρρήξω από τα χέρια σας, θα ελευθερώσω τις διεστραμμένες ψυχές από αυτή την διδασκαλία σας και θα σας εξολοθρεύσω, διαφθορείς (Βλ. Ιεζ. 13, 20-21).

Αυτό είναι το όφελος της ιδιαιτέρας μεταχειρίσεως και της επιεικείας, το είδος που θέλετε να ακούτε από τους ιεροκήρυκες! Όταν βάλετε όλα τούτα βαθειά στην καρδιά σας, δεν είναι σωστό να θέλετε να κάνουμε οποιεσδήποτε παραχωρήσεις στο χριστιανικό δόγμα, έχοντας την λανθασμένη επιθυμία να σας ευχαριστήσουμε. Αντίθετα μάλιστα οφείλετε να απαιτήτε επίμονα να παραμένουμε στο δόγμα, όσο το δυνατόν αυστηρά και ακλόνητα.

Έχετε ακούσει ποτέ για τα συγχωροχάρτια του Πάπα της Ρώμης; Να τι είναι αυτά: Ιδιαίτερη μεταχείρισις και επιείκεια, τα οποία δίνει αφηφώντας το νόμο του Χριστού. Και ποιο είναι το αποτέλεσμα; Από αυτά όλη η Δύσις είναι διεφθαρμένη στην πίστι και στον τρόπο ζωής, και τώρα χάνεται στην απιστία και στον αχαλίνωτο βίο με τα συγχωροχάρτια της.

Ο Πάπας άλλαξε πολλά δόγματα, χάλασε όλα τα Μυστήρια, ακύρωσε τους κανόνες που αφορούσαν την ρύθμισι της Εκκλησίας και την διόρθωσι των ηθών. Όλα πλέον άρχισαν να πηγαίνουν αντίθετα στο θέλημα του Κυρίου, και έγιναν χειρότερα και πιο χειρότερα.

Κατόπιν εμφανίστηκε ο Λούθηρος, ένας έξυπνος άνθρωπος αλλά ισχυρογνώμων. Αυτός λοιπόν είπε: «Ο Πάπας άλλαξε τα πάντα όπως ήθελε, γιατί να μην κάνω κι' εγώ το ίδιο;» Άρχισε λοιπόν να τροποποιή και να ξανατροποποιή τα πάντα με τον τρόπο του, και ίδρυσε κατ' αυτόν τον τρόπο την νέα λουθηρανική πίστι, η οποία ελάχιστα μοιάζει με όσα ο Κύριος παρήγγειλε και οι άγιοι Απόστολοι μας παρέδωσαν.

Μετά το Λούθηρο παρουσιάστηκαν φιλόσοφοι. Κι' αυτοί με την σειρά τους είπαν: «Ο Λούθηρος καθιέρωσε για τον εαυτό του μια νέα πίστι, δήθεν βασισμένη στο Ευαγγέλιο, στην πραγματικότητα όμως στηριγμένη στο δικό του τρόπο σκέψεως. Γιατί λοιπόν κι' εμείς να μη συνθέσουμε δόγματα βασισμένα μόνο στο δικό μας τρόπο σκέψεως, αγνοώντας τελείως το Ευαγγέλιο;» Άρχισαν κι' αυτοί πλέον να σκέπτονται ορθολογιστικά, και να εικάζουν περί του Θεού, περί του κόσμου, περί του ανθρώπου, καθένας με τον τρόπο του, και ανακάτεψαν τόσα

πολλά δόγματα, ώστε μόνο να τα απαριθμήση κανείς, ζαλίζεται ο νους του.

Τώρα οι δυτικοί έχουν τις εξής αντιλήψεις: Πίστευε ό,τι νομίζεις καλύτερο ζήσε όπως σου αρέσει, ικανοποίησε ο,τιδήποτε θέλγει την ψυχή σου. Ως εκ τούτου δεν αναγνωρίζουν κανένα νόμο η περιορισμό και δεν υποτάσσονται στον Λόγο του Θεού. Η οδός τους είναι ευρεία, όλα τα εμπόδια εκτοπίστηκαν. Μα η ευρεία οδός οδηγεί στην απώλεια, καθώς λέγει ο Κύριος. Εκεί ωδήγησε η χαλαρότης στην διδασκαλία!

Λύτρωσέ μας, Κύριε, από αυτήν την ευρεία οδό! Προτιμότερο όμως να αγαπήσουμε κάθε στενοχωρία που ο Κύριος διώρισε για την σωτηρία μας. Ας αγαπήσουμε τα χριστιανικά δόγματα και ας βιάσουμε το νου μας με αυτά, επιβάλλοντάς του να μη σκέπτεται διαφορετικά. Ας αγαπήσουμε τα χριστιανικά ήθη και ας βιάσουμε την θέλησί μας σ' αυτά, υποχρεώνοντάς την να σηκώνη τον ελαφρό ζυγό του Κυρίου ταπεινά και υπομονετικά. Ας αγαπήσουμε όλες τις χριστιανικές τελετουργίες και ακολουθίες που μας νουθετούν, μας διορθώνουν, μας αγιάζουν. Ας βιάσουμε την καρδιά μας μ' αυτές, προωθώντας την να μεταφέρει τις προτιμήσεις της από τα γήινα και τα φθαρτά στα ουράνια και άφθαρτα.

Ας περιορίσουμε το εαυτό μας σαν να μπαίναμε σε κλουβί. Η μάλλον ας σύρουμε τον εαυτό μας, σαν να περνούσαμε μέσα από μια στενή διάβασι. Ας είναι αυτή στενή, για να μη μπορή να περεκκλίνη κανείς ούτε δεξιά, ούτε αριστερά. Αναμφίβολα όμως θα λάβουμε δι' αυτής της στενής οδού ως αντάλλαγμα την βασιλεία των ουρανών. Διότι αυτή η βασιλεία, καθώς γνωρίζετε, είναι η βασιλεία του Κυρίου. Ο Κύριος καθώρισε αυτή την στενή οδό και μας είπε: Πηγαίνετε ακριβώς από αυτή την οδό και θα επιτύχετε την βασιλεία των ουρανών."

Θα μπορούσε πλέον κανείς να αμφιβάλλη για το αν ο οδοιπόρος φθάση στο σκοπό του; Και τι μυαλό θα είχε καθένας που αρχίζει να επιθυμεί κάθε είδος ακυρώσεως εντολών, όταν με αυτόν τον τρόπο θα έχανε αμέσως το δρόμο του και θα χανόταν;

Αφού εννοήσατε πλήρως αυτή την επιβεβαίωσι, μη στενοχωρήσθε αν κάτι στην διδασκαλία μας φαίνεται αυστηρό. Το μόνο που να επιζητήτε είναι το να βεβαιωθήτε αν είναι του Κυρίου. Κι εφ' όσον βεβαιωθήκατε πως είναι του Κυρίου, δεχθήτε την ολόψυχα, οσοδήποτε αυστηρή η εξαναγκαστική μπορεί να είναι. Κι όχι μόνο μην επιθυμήτε ιδιαίτερη μεταχείρισι και επιείκεια στο δόγμα και στο ήθος, αλλά φεύγετε από αυτά, σαν να φεύγατε το πυρ της γεένης. Από αυτό δεν μπορούν να ξεφύγουν όσοι επινοούν τέτοια πράγματα και με αυτά παρασύρουν τους ψυχικώς αδυνάτους να τους ακολουθήσουν. Αμήν.

29 Δεκεμβρίου 1863 Κυριακή μετά την Χριστού Γέννησι

Παρμένο από την ιστοσελίδα της Ιεράς Μονής Παντοκράτορος. Πηγή:Περιοδικόν "Ο Όσιος Γρηγόριος έτους 1995 αριθμός 20